

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.056/2022/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Gibolya Zoltán jogtanácsos (cím)

Az alperes:

alperes (cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.277/2022/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

helységi Törvényszék 25.P.20.544/2022/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes által szerkesztett név hírportálon dátum-án jelent meg cikk „cikk címe” címmel. A cikk leadje úgy foglalta össze az írás tartalmát, hogy „a panelek négyzetméter ára

alatt kapta meg név¹ helyi embere a szám m²-es lakást a név² szerint. név³ mindent jogszerűnek tart”. A közlemény a név² városi frakcióvezetője által tartott sajtótájékoztatóról számolt be, idézve azon megállapítását, hogy „pofátlan név⁴-s ingatlan-mutyi rajzolódik ki helysége, név⁵ polgármester aktív közreműködésével”, mert a polgármester a veszélyhelyzet ideje alatt a közgyűlés jogkörében, de ahelyett egyedül eljárva jóváhagyta a név⁶ utcai szám m²-es ingatlan értékesítését 28.400.000 forintos vételáron. Idézték a sajtótájékoztatón elhangzottakat annyiban, hogy „név⁵ tehát a közgyűlés tudta nélkül értékesített egy nagyértékű belvárosi ingatlant, az erről szóló dokumentumot is ő írta alá” (...) „feltűnő és érthetetlen a jóval a panellakások értéke alatt maradó vételár” (1.közlés). A cikk befejező részében a kiemelten szedett „Nem válaszoltak” alcím alatt azt közölték, hogy „az ügyel kapcsolatos kérdéseinket elküldtük a Városházának, de nem tartották fontosnak olvasóinkat tájékoztatni álláspontjukról” (2. közlés).

[2] A cikkben meghatározott ingatlant valóban 28,4 millió forintért értékesítette a felperes a címben megjelölt személy részére. A vételár kialakításánál alapul vették az ingatlan kapcsán készített előzetes tartószerkezeti és statikai szakvéleményt, és az ugyancsak szakértő által készített ingatlan-értékbecslést, amelyek az épület állapotát gyengének, az ingatlan belső esztétikai állapotát közepesnek minősítették azért, mert az épület tetőszerkezeténél folyamatos a beázás, és a lakás megközelítését biztosító függőfolyosó leromlott műszaki állapotú.

[3] Az alperes újságírója a cikk megjelenése előtti napon email-ben megkereste a felperest a tudósítás témájával kapcsolatban. A felperes részéről ugyanezen a napon azt válaszolták, hogy a megkeresést közérdekű adatigénylési kérelemnek tekintik és arra 15 napon belül válaszolni fognak. Ezen a határidőn belül a felperes írásbeli választ küldött az alperesnek.

[4] A felperes a törvényes határidőn belül helyreigazítási kérelemmel fordult az alpereshez, amelynek az nem tett eleget.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni az alperest, amelyből kitűnik, hogy a cikkben valótlanul feltételezték, hogy a felperes a kérdéses ingatlant áron alul értékesítette. A felperes való tényként kérte annak közlését, hogy a vételárat milyen szempontok alapján alakították ki. A helyreigazításban igényelte annak közlését is, hogy az újságíró megkeresésére megfelelő választ adtak.

[6] Keresetének indoklásában előadta, hogy a szerző fel sem vetette annak lehetőségét, hogy a ténylegesen alacsony, valóban közölt vételárnak az ingatlan leromlott műszaki állapota lehet a magyarázata, forráskritika nélkül közzétette a sajtótájékoztató elhangzott valótlan feltételezéseket, továbbá nem közölte azt sem, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a helységi Közgyűlés egyáltalán nem ülésezett, ezért a testület helyett minden, a jogszabályokban engedélyezett döntést a polgármester hozott meg. Külön kiemelte, hogy az újságírói megkeresésre érdemi választ adott.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a cikk nem tartalmazott valótlan tényállítást, a közszereplő felperes tevékenységét érintő véleménynyilvánítást közvetített. A lap munkatársa a cikk megjelenése előtt ténylegesen megkereste a felperest nyilatkozattétel céljából, nem volt elvárható, hogy online hírportál esetén a felperes válaszára 24 óránál többet várjanak, ezért valóban közölték, hogy a válasz elmaradt.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 8 nap alatt a név⁷ elnevezésű internetes sajtótermékben a perbeli cikkel azonos módon, azonos betűszedéssel és betűtípussal, saját költségén tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt : „Helyreigazítás:

a dátum. napján megjelent »cikk címe« címmel megjelent írásban valótlanul feltételeztük, hogy az ingatlant értékesítő felperes indokolatlanul a piaci ár alatt, alacsony áron értékesítette a név6 utcai szám m² alapterületű ingatlant. A leírtakkal szemben a tényleges helyzet az, hogy az ingatlan vételárát független értékbecsülő határozta meg, melynek során kellő súllyal vette figyelembe, hogy az ingatlan rendkívül leromlott, kifejezetten balesetveszélyes állapotú, és vevőjének jelentős felújítási, javítási költségekkel kell számolnia. Valótlanul állítottuk továbbá azt, hogy a Városháza nem válaszolt, ezzel szemben írásban részletes és pontos választ kaptunk kérdéseinkre». Az elsőfokú bíróság az alperest kiadó név8 Zrt.-t kötelezte az elsőfokú perköltség és a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

[9] Ítéletének indoklásában kifejtette, hogy a felperes által kifogásolt közlések tényállítások. Ilyen módon értékelte azt a megfogalmazást, hogy a polgármester aktív részvételével „név4-s ingatlan-mutyi” rajzolódik ki; feltűnő és érthetetlen a jóval a panellakások értéke alatt maradó vételár; valamint az is, hogy a polgármester a közgyűlés tudta nélkül értékesített egy nagyértékű belvárosi ingatlant. Rögzítette, hogy a cikk egy önkormányzati képviselő sajtótájékoztatójáról tudósított, azonban a hiteles tájékoztatáshoz az alperesnek kötelessége lett volna a felperes számára még az írás megjelenését megelőzően lehetőséget biztosítani a cáfolatra, ehhez azonban a kérdések megválaszolására adott időtartam nem volt elegendő. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem tett eleget a sajtóval szemben támasztott hiteles és pontos tájékoztatás követelményének, ezért a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján a helyreigazítást a felperes keresetével egyező tartalommal elrendelte.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította, valamint a felperest az első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte, rendelkezett továbbá a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről.

[11] A másodfokú bíróság ítéletének indoklásában annak vizsgálata során, hogy a kifogásolt közlések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek, hivatkozott a PK 12. számú állásfoglalására, valamint az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokra. Külön értékelte, hogy a cikk egy politikus által a választási kampányban tartott sajtótájékoztató tartalmát ismertette. Utalt arra, hogy a választási kampány az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint olyan szituáció, amelynek során a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek, illetve tere van a jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának is – tekintettel arra, hogy ezen időszak alatt a cáfolat vagy ellenvélemény kifejtésének is jelentős lehetősége adódik.

[12] A másodfokú bíróság kiemelte: annak vizsgálatánál, hogy a választási kampány során elhangzott közlések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek, nem lehet csupán a bizonyíthatósági teszt automatikus alkalmazásával választ adni, hanem figyelembe kell venni, hogy e megnyilatkozásoknak a közügyek vitája, különösen a kampány sajátosságaira tekintettel észszerűen tulajdonítható-e olyan jelentés, amely szerint a közléseket a választók az érintett múlt-, vagy jövőbeli politikájára vagy alkalmasságára vonatkozó véleményként (nem pedig szó szerint) értelmezik.

[13] Mindezek figyelembevételével a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az 1. közlés esetében az a megfogalmazás, hogy a konkrét vételár indokolatlanul a piaci ár alatt maradt, nem tényállításnak, hanem véleménynyilvánításnak minősül. Ezen közlésben tény az ingatlan vételára (28,4 millió forint), amelyet nem vitatottan valóban közöltek. A vételár minősítése (indokolatlanul alacsony) egyértelműen értékelés, véleménynyilvánítás, és miután közvagyon értékesítéséről számoltak be, a közérdeklődésre ily módon számot tartó

ügyben szabadon véleményt formálhattak a vételár megalapozottságáról. Az ebben a körben a kibontakozó politikai vitát a bíróság nem döntheti el. A másodfokú bíróság ugyancsak véleménynek minősítette a „pofátlan ingatlanmutyi” megfogalmazást, mert az szintén a közvagyonnal való gazdálkodással és a választási kampánnyal összefüggésbe hozható véleménynek minősül. Utalt arra a következetes alkotmánybírósági gyakorlatra, hogy a felperesnek számos lehetősége nyílik arra, hogy az ellentétes politikai vélemény kapcsán kifejtse saját álláspontját.

[14] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a 2. közlés tényállításnak minősül, annak tartalma azonban a valóságnak megfelel, ezért nem ad alapot a helyreigazításra. Tényként volt ugyanis megállapítható, hogy az alperes újságírója megkereste a felperest a cikk megjelenését megelőző napon, ám kérdésére 24 órán belül nem kapott érdemi választ. Válasznak ugyanis csak a feltett kérdésekre adott érdemi nyilatkozat minősíthető. Önmagában az, hogy a felperes arról tájékoztatta az alperest, hogy a közérdekű adatigénylésre vonatkozó szabályok szerint fogják elbírálni a megkeresést, nem minősül érdemi válasznak, ezért nem teszi valótlanná kifogásolt tényállítást. Abban a kérdésben, hogy a 24 órás időtartam a válaszadásra megfelelő volt-e, a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy miután a cikk szerzőjének megkeresésére az ingatlan vevője közölte az álláspontját, és ennek megfelelően a cikk ismerteti az általa előadott érveket, ugyanez elvárható lett volna a professzionális apparátussal rendelkező felperestől is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát kérte. Megsértett jogszabályként az Smtv. 9.-10. §-ára és a 12. § (1) bekezdésére hivatkozott.

[16] Az 1. közlés tekintetében azt hangsúlyozta, hogy az áron aluli értékesítésre vonatkozó állítását az alperes bizonyítani tartozott volna a PK 14. számú állásfoglalásra is figyelemmel, ennek a kötelezettségének azonban nem tett eleget. Érvelt azzal is, hogy a helyreigazítási kötelezettség nem kerülhető meg a mások vélekedésére való hivatkozással. Utalt továbbá arra, hogy a sajtótájékoztatóról való tájékoztatással kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 34/2017. (XII. 14.) számú határozata külön kiemeli, hogy a sajtószerv részéről a cáfolatnak is helyet kell biztosítani, ami a jelen esetben elmaradt. Álláspontja szerint nem fogadható el az alperes részéről az a magatartás, hogy felelőtlenül vádaskodó közszereplőt támogasson. A felperes a 2. közlés esetében kiemelte, hogy az újságíró megkeresésére elektronikus úton reagáltak, tájékoztatták az alperest arról, hogy közérdekű adatigénylésként a törvényes határidőben a megkeresést meg fogják válaszolni, ami a cikk megjelenését követően meg is történt. A felperes vitatta a másodfokú bíróság azon megállapítását, hogy a rendelkezésre álló 24 órás határidő megfelelő volt a válaszadásra, tekintettel arra, hogy az értékesítést ténylegesen végző saját cégétől az ingatlanra vonatkozó adatokat be kellett szereznie, így az azonnali válaszadás nem volt lehetséges. Előadása szerint a helyzete nem összevethető az ingatlan vevőjének helyzetével, miután a vevő a saját, egyedi ügyéről nyilvánvalóan naprakész ismeretekkel rendelkezik, míg az ő a perben megnevezett ingatlanon kívül egyidejűleg több mint 50 tovább ingatlan sorsáról döntött.

[17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

[19] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés

szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[20] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[21] E rendelkezés értelmében a valótlan tény állítása, híresztelése vagy a való tények hamis színben való feltüntetése adhat alapot a sajtó-helyreigazításra, az elsőfokú ítéletben a helyreigazítás szövegében a „valótlanul feltételeztük” fordulatnak jogszabályi alapja nincs. Ez a szövegezésbeli pontatlanság azonban az adott esetben a kereset érdemi elbírálását nem érintette.

[22] Az 1. közlés nem vitatottan egy sajtótájékoztatón hangzott el, amely kapcsán a felperes azt kifogásolta, hogy bár a szóban forgó ingatlan vételárára vonatkozó közlés a valóságnak megfelelt és az sem valótlan, hogy négyzetméterre számítva annak összege nem éri el még a panellakások vételárának szintjét sem, a cikk azonban nem tér ki a konkrét esetben a vételár kialakításánál érvényesülő speciális szempontokra, az ingatlan leromlott állapotára és ezzel kapcsolatban a jövőben a vevőt terhelő felújítási-javítási költségek nagyságrendjére. A konkrét esetben tehát a sajtószerző a felperes fontos körülményeket elhallgatva a valóságot hamis színben tüntette fel.

[23] Az Alkotmánybíróság a 34/2017. (XII. 11) AB számú határozatban foglalkozott a közérdekű ügyben tartott sajtótájékoztatók esetében a sajtó tevékenységének megítélésével. Ebben kifejtette, hogy a sajtótájékoztató alapvetően olyan eseménynek tekinthető, amelyről a sajtó a valóság bizonyításának kötelezettsége nélkül számolhat be. Ugyanakkor ez a következtetés nem érinti a sajtónak a közölt tények valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó általános kötelezettségét, csak az alóla való mentesülés egyik esetkörének alkotmányjogi indokoltságát állapítható meg {Indokolás [47]}. A mások közléseiről tudósító sajtó felelősségére vonatkozóan mindezek alapján egyfajta tesztet kell alkalmazni, azt kell megvizsgálni, hogy az újságíró a más személyek által megfogalmazottakat hűen, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölve saját értékelés nélkül közvetíti-e a közvélemény felé.

[24] Az 1. közlés érdemi tartalmát illetően a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kifogásolt kijelentések a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkoznak, így közügynek minősülnek. Az is helytállóan került megállapításra, hogy a sajtótájékoztatóra a választási kampány idején került sor. Annak megítélése, hogy a konkrét esetben alkalmazott vételár összege mennyire volt megalapozott, egyértelműen véleménynek minősül. A sajtó-helyreigazítás iránt indult perben eljáró bíróságoknak nyilvánvalóan nem feladata az, hogy ezt a vitát eldöntsék vagy akár csak véleményezzék. Elvi jelentőséggel állapította meg az Alkotmánybíróság azt, hogy a közügyekkel összefüggő vélemény kinyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik. A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. {Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [45], [49]}.

[25] Az Alkotmánybíróság a 3111/2022. (III. 23.) AB számú határozatában kiemelte, hogy a politikai viták keretében megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznap értelemben vett automatikus alkalmazásával. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. Az értékelés szemléletét az határozza

meg, hogy a közügyek demokratikus vitája során a vita érintettjei a politikai történéseket a maguk összefüggésében értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel is a választási kampányok vonatkozásában. {Indokolás [32]}.

[26] A másodfokú bíróság mindezen szempontok megfelelő mérlegelésével járt el, amikor a kérdéses ingatlan vételárára és annak értékelésére vonatkozó közlést olyan - közérdeklődésre számot tartó ügyben, a választási kampány időszakában megjelent - véleménynek tekintette, amelynek ténybeli alapjai voltak (vételár összege, polgármesteri döntés ténye). Miután a vélemény a sajtó-helyreigazítást nem alapozza meg, az 1. közlés tekintetében az igény alaptalan. Miután véleménynyilvánítás esetén nincs helye helyreigazításnak, helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az 1. közléssel kapcsolatos igény alaptalan.

[27] A 2. közlés esetében, amely nem vitásan tényállításnak minősül, arról kellett döntenie, hogy megfelel-e a valóságnak az, a felperes nem válaszolt a lapnak az üggyel kapcsolatban tett megkeresésére. Tényként volt megállapítható, hogy a sajtószerv részéről elektronikus úton, a közlemény megjelenését megelőző napon megkeresték a felperest azért, hogy álláspontját a konkrét ügyben közölje. A cikk közzétételére ezt követően, mintegy 24 órával később került sor. Az is tényként volt megállapítható, hogy a megkeresésre a felperes azt közölte, hogy a kérdést közérdekű adatigénylésként kezeli és ennek megfelelő határidőben fog arra válaszolni, amelyre a cikk megjelenésének időpontjáig nem került sor.

[28] A közlés valóságtartalmának megítélése során annak volt jelentősége, hogy a felperes megkeresésre adott tájékoztatása az adott ügyben érdemi válasznak minősült-e. E tekintetben a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes tájékoztatása nem tekinthető az ügy érdemére vonatkozó válasznak, így válaszadás elmaradására vonatkozó állítás megfelelt a valóságnak. Az Smtv. 9. §-a rögzíti a felperes önkormányzat együttműködési kötelezettségét a médiatartalom-szolgáltatók számára a szükséges felvilágosításoknak és az adatoknak megfelelő határidőben történő rendelkezésre bocsátásával, elősegítve a médiatartalom-szolgáltató tájékoztatási feladatának elvégzését. Az információáramlás folyamatának általánosan tapasztalható felgyorsulása, a hírverseny fokozódása, illetve az online sajtó működésének sajátosságaira is tekintettel megállapítható, hogy a felperes rendelkezésére álló 24 óra az érdemi válaszadásra alkalmas időtartamnak minősül, figyelemmel arra is, hogy a felperes a sajtóval történő kapcsolattartásra külön apparátussal rendelkezik. Mindezek alapján okszerűen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a kifogásolt tényállítás a valóságnak megfelelt, ezért a helyreigazítás elrendelésének nincs helye.

[29] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[30] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 9. §, 12. § (1) bekezdés

PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[31] Nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha a sajtószerv valósághűen számol be egy sajtótájékoztatón elhangzottakról és lehetőséget ad az ott elhangzottakkal kapcsolatos cáfolat kifejtésére. Választási kampányidőszakban közéleti kérdésben közölt vélemény nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

Záró rész

[32] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes alperesnek áthárítható költsége nem merült fel.

[33] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperesnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés *b)* pontja által meghatározott illetékmentessége folytán az állam viseli.

[34] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. december 14.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró